

เศรษฐีวินสัน : การจำแนกฟอร์มเขียวและฟอร์มต่าง พร้อมคุณค่าทางตลาดและการดูแล
Winson Alocasia: Classification of Green and Variegated Forms, Market Value and Care

เรียบเรียงโดย :

ศาสตราจารย์ ดร.ลัญฉะวัต นิมมานรัตนกุล
ที่ปรึกษาศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์
และหน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา
กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม

ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-3670-679X>

บทคัดย่อ

บทความนี้นำเสนอการวิเคราะห์เชิงพฤกษศาสตร์และคุณค่าทางเศรษฐกิจของ “เศรษฐีวินสัน (*Alocasia macrorrhizos*)” ซึ่งเป็นไม้ประดับขนาดใหญ่ในวงศ์ Araceae ที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในประเทศไทย โดยมุ่งเน้นการจำแนกความแตกต่างระหว่างฟอร์มเขียวและฟอร์มต่าง ทั้งด้านลักษณะทางสัณฐาน การเจริญเติบโต ความทนทานต่อสภาพแวดล้อม และคุณค่าทางตลาด ฟอรั่มเขียวมีความแข็งแรง โตเร็ว และเหมาะสำหรับงานจัดสวน ในขณะที่ฟอร์มต่างมีความโดดเด่นจากลวดลายไม่ซ้ำกันในแต่ละใบ โตช้ากว่า แต่มีมูลค่าสูงในตลาดสะสมไม้ต่าง บทความยังอธิบายวิธีขยายพันธุ์ การดูแลดิน น้ำ แสง และปัญหาที่พบบ่อย เช่น เพลี้ยแป้ง ไรแดง และรากเน่า รวมถึงความสามารถในการสืบต่ออายุของพืชจากเหง้าใต้ดินที่ทำให้มีอายุยืนยาวหลายสิบปี สุดท้าย แนะนำคุณค่าเชิงเศรษฐกิจของทั้งสองฟอร์ม พร้อมชี้ให้เห็นศักยภาพของเศรษฐีวินสันในฐานะไม้ประดับที่มีทั้งความงามและมูลค่าเพิ่มในระยะยาว

บทนำ

“เศรษฐีวินสัน” เป็นชื่อเรียกทางการค้าในประเทศไทยของ *Alocasia Macrorrhizos* (อะโลคาเซีย แมโครไรซอส) พืชในวงศ์ Araceae หรือวงศ์บอน ซึ่งมีใบขนาดใหญ่ ก้านอวบ และมีลักษณะโดดเด่นที่ทำให้ได้รับความนิยมทั้งในฐานะไม้ประดับและไม้ประดับ การเพาะเลี้ยงในประเทศไทยมีทั้งฟอร์มเขียวและฟอร์มต่าง ซึ่งแต่ละฟอร์มมีคุณค่าทางตลาดและการดูแลที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน

ที่มาของชื่อ “เศรษฐีวินสัน”

ปัจจุบันไม่มีหลักฐานทางเอกสารหรือบันทึกวิชาการที่ยืนยันถึงที่มาของชื่อ “เศรษฐีวินสัน” อย่างแน่ชัด ชื่อนี้ไม่ปรากฏในฐานข้อมูลทะเบียนพันธุ์พืชสากล (International Plant Names Index) หรือแหล่งอ้างอิงทางพฤกษศาสตร์มาตรฐานใด ๆ การใช้ชื่อดังกล่าวพบในวงการไม้ประดับของประเทศไทย เพื่อเรียก *Alocasia Macrorrhizos* ฟอร์มหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นฟอร์มเขียวขนาดใหญ่หรือฟอร์มต่าง โดยชื่อดังกล่าวจัดเป็น “ชื่อเรียกทางการค้า” ที่ใช้กันอย่างไม่เป็นทางการ และไม่สามารถระบุได้ว่าถูกตั้งขึ้นโดยผู้ใดหรือในช่วงเวลาใด

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

เศรษฐีวินสัน (*Alocasia Macrorrhizos*) เป็นไม้ล้มลุกขนาดใหญ่ มีเหง้าใต้ดินขนาดใหญ่และแข็งแรง สามารถแตกหน่อใหม่ได้ต่อเนื่อง ก้านใบตั้งตรงหรือโค้งเล็กน้อย ร่องรับใบเดี่ยวขนาดใหญ่รูปหัวใจแกมลูกศร ปลายใบแหลม โคนใบเว้าลึก เส้นใบเด่นชัดและแตกแขนงจากก้านเข้าหาขอบใบ พื้นผิวใบมีความมันเงาและมีความหนา จึงทนต่อสภาพอากาศได้ดี ดอกออกเป็นช่อเชิงลด (Spadix) หุ้มด้วยกาบ (Spathe) สีเขียวอ่อนหรือเหลืองอ่อน โดยดอกมักออกในฤดูร้อนถึงต้นฤดูฝน ผลมีลักษณะเป็นผลเบอร์รี่เล็กสีส้มถึงแดงเมื่อสุก ลักษณะโดยรวมของพืชชนิดนี้ทำให้สามารถแยกความแตกต่างจาก *Alocasia* ชนิดอื่นได้ค่อนข้างชัดเจน โดยเฉพาะขนาดใบและก้านที่มีสัดส่วนใหญ่และโดดเด่น

การจำแนกฟอร์ม

1. ฟอร์มเขียว (Green Form)

- ลักษณะใบ : สีเขียวเข้มสม่ำเสมอ ผิวใบมันเงา เส้นใบเด่นชัด
- ก้านและลำต้น : เขียวหรือเขียวอมม่วง
- การเติบโต : โตไว แข็งแรง ทนต่อสภาพแวดล้อมและแสงได้ดี
- การใช้ประโยชน์ : เหมาะสำหรับปลูกประดับสวน ให้ร่มเงา หรือปลูกในพื้นที่ที่ต้องการไม้ฟอร์มใหญ่
- ราคาในตลาด : ถูกกว่าฟอร์มต่าง แต่ฟอร์มใหญ่สมบูรณ์ก็มีคุณค่าเชิงโชว์สูง

2. ฟอร์มต่าง (Variegated Form)

- ลักษณะใบ : สีเขียวผสมขาวครีม หรือเหลืองนวล ลายต่างมีความไม่ซ้ำกันในแต่ละใบ
- ก้านและลำต้น : อาจมีลายต่างต่อเนื่องจากใบ
- การเติบโต : ช้ากว่าฟอร์มเขียว เนื่องจากพื้นที่สังเคราะห์แสงน้อยกว่า
- การใช้ประโยชน์ : นิยมในกลุ่มนักสะสมและตลาดไม้ต่างเพื่อการลงทุน
- ราคาในตลาด : สูงกว่าหลายเท่า โดยเฉพาะต้นใหญ่ฟอร์มสวย ลายต่างเด่น อาจมีมูลค่าหลายหมื่นบาท

ความแตกต่างระหว่างฟอร์มเขียวและฟอร์มต่าง

ฟอร์มเขียวมีใบสีเขียวเข้มสม่ำเสมอทั่วทั้งใบ ผิวใบมันเงาและมีเส้นใบเด่นชัด การเจริญเติบโตค่อนข้างรวดเร็ว แข็งแรง และสามารถทนต่อแสงแดดได้ดี จึงเหมาะกับการปลูกในพื้นที่กลางแจ้งหรือในสวนเพื่อให้ร่มเงา ราคาในตลาดมักต่ำกว่าฟอร์มต่าง แต่หากเป็นต้นใหญ่สมบูรณ์ก็ยังมีคุณค่าเชิงความงามสูง

ฟอร์มต่างโดดเด่นจากลวดลายสีขาว ครีม หรือเหลืองนวลที่แทรกอยู่บนพื้นใบสีเขียว ลวดลายเหล่านี้ไม่ซ้ำกันในแต่ละใบ ทำให้แต่ละต้นมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว การเจริญเติบโตของฟอร์มต่างช้ากว่าฟอร์มเขียว เนื่องจากพื้นที่สังเคราะห์แสงน้อยกว่า จึงต้องการการดูแลด้านแสงมากกว่า โดยควรได้รับแสงสว่างแบบ Indirect Light เพื่อป้องกันใบขาวไหม้ ฟอร์มต่างเป็นที่นิยมในตลาดสะสมไม้ต่างและมักมีราคาสูงกว่าหลายเท่า โดยเฉพาะต้นใหญ่ที่ฟอร์มสวยและลายต่างชัดเจน

การขยายพันธุ์

- แยกหน่อ : วิธีที่นิยมที่สุด ง่ายและมีอัตราการรอดสูง
- ปักชำเหง้า : ใช้เมื่อต้นแม่มีเหง้าแข็งแรง
- ข้อควรระวัง : ฟอรั่มต่างควรระวังการบาดเจ็บของใบ เพราะจะเกิดรอยไหม้ได้ง่ายกว่าฟอรั่มเขียว

อายุและการสืบต่ออายุของเศรษฐีวินสัน

เศรษฐีวินสันเป็นพืชที่มีเหง้าใต้ดินขนาดใหญ่ สามารถมีอายุยืนยาวได้หากดูแลอย่างเหมาะสม

- ต้นแม่ในสภาพแวดล้อมดี สามารถมีอายุ 10–15 ปีขึ้นไป
- หากมีการดูแลเหง้าและแยกหน่ออย่างสม่ำเสมอ เหง้าสามารถสืบต่ออายุได้หลายสิบปี
- ในธรรมชาติ บางกออาจคงอยู่ได้เกิน 20–30 ปี เนื่องจากการผลัดใบเก่าและงอกใบใหม่อย่างต่อเนื่อง

ต่อเนื่อง

- ฟอรั่มต่างแม่โตช้ากว่า แต่หากควบคุมแสงและความชื้นอย่างเหมาะสม ก็สามารถมีอายุยืนเทียบเท่า

ฟอรั่มเขียว

คุณค่าทางเศรษฐกิจและตลาด

ฟอรั่มเขียวเน้นตลาดไม้ประดับทั่วไปและงานจัดสวน ในขณะที่ฟอรั่มต่างเน้นตลาดสะสมและนักลงทุนไม้ต่าง ปัจจุบันกำหนดราคาประกอบด้วย ความชัดของลายต่าง ขนาดและความสมบูรณ์ของฟอรั่มใบ สุขภาพต้น และความต้องการของตลาดในช่วงเวลานั้น

การดูแลและปัญหาที่พบบ่อย

ดินและน้ำ

- ดินร่วนผสมวัสดุระบายน้ำ เช่น กาบมะพร้าวสับ
- รดน้ำให้ชุ่มแต่ไม่ขัง เพื่อป้องกันรากเน่า

แสงและอุณหภูมิ

- ฟอรั่มเขียว : ทนแดดได้ดี
- ฟอรั่มต่าง : ต้องการแสงสว่างแบบ Indirect Light เพื่อป้องกันใบขาวไหม้

โรคและแมลง

- เพลี้ยแป้ง, ไรแดง, รากเน่า
- ควรตรวจใต้ใบและบริเวณโคนต้นอย่างสม่ำเสมอ

สรุป

เศรษฐีวินสัน (Alocasia Macrorrhizos) เป็นไม้ที่มีคุณค่าทั้งเชิงความงามและเศรษฐกิจ ฟอรั่มเขียวให้ความโดดเด่นด้านขนาดและฟอรั่ม ส่วนฟอรั่มต่างมีความหายากและมีมูลค่าสูงในตลาด การดูแลที่ถูกต้องและการสืบทอดอายุจากเหง้า จะทำให้ต้นนี้อยู่คู่สวนหรือพื้นที่ปลูกได้ยาวนานหลายสิบปี พร้อมคงคุณค่าความงามและมูลค่าเพิ่มในระยะยาว

Winson Alocasia: Classification of Green and Variegated Forms, Market Value and Care

Written by:

Professor Dr. Lunchanawat Nimmahnratanakul

Advisor, Sunday Buddhist Study Center and the Buddhist Moral Promotion Unit

Department of Religious Affairs, Ministry of Culture, Thailand

Abstract

This article provides a botanical and economic analysis of *Alocasia macrorrhizos* commonly known in Thailand under the trade name “Winson Alocasia.” The study focuses on distinguishing the characteristics of the green form and the variegated form, highlighting differences in morphology, growth rate, environmental tolerance and market value. The green form is robust, fast-growing and suitable for landscape use, whereas the variegated form exhibits unique leaf patterns, grows more slowly due to reduced chlorophyll, and holds significantly higher value in the collector market. Propagation methods such as sucker division and rhizome cuttings are discussed alongside recommendations for soil mixture, watering, light conditions and common issues including mealybugs, spider mites and root rot. The article also examines the plant’s long-term viability through its underground rhizome, which contributes to its decades-long lifespan. Overall, the study underscores both the ornamental and economic significance of Winson Alocasia and its potential as a long-term value plant in horticultural markets.

แหล่งอ้างอิง (References)

กรมวิชาการเกษตร. (2566). ฐานข้อมูลพืชเศรษฐกิจและไม้ประดับ. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

สถาบันพฤกษศาสตร์. (2567). ข้อมูลพรรณไม้ประเทศไทย: *Alocasia macrorrhizos*. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

Boyce, P. C., & Wong, S. Y. (2012). The Araceae of Malesia I: Introduction to the Genera. *Gardens' Bulletin Singapore*, 64(1), 1–29.

Mayo, S. J., Bogner, J., & Boyce, P. C. (1997). The Genera of Araceae. Royal Botanic Gardens, Kew.

Nimmahnratanakul, L. (2025). Geological Evolution of the Buddharaksa Community Forest Region. <https://doi.org/10.5281/zenodo.17421911>

Nimmahnratanakul, L. (2025). Elevation and Climate of the Buddharaksa Community Forest: Ecological and Management Perspectives. <https://doi.org/10.5281/zenodo.16930296>

International Plant Names Index. (2025). *Alocasia macrorrhizos*. Retrieved from <https://www.ipni.org>

The Plant List. (2013). *Alocasia macrorrhizos* (L.) G.Don. Retrieved from <http://www.theplantlist.org>

Royal Horticultural Society. (2024). *Alocasia macrorrhizos* (giant taro). Retrieved from <https://www.rhs.org.uk>

Nimmahnratanakul Publishing:

- <https://sites.google.com/view/nimmahnratanakul-publishing/home>
- <https://linevroom.line.me/post/1175489332550893294>
- <https://web.facebook.com/share/p/1Ac3LwSvj/>